

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 175(3) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਪਰੀਤ ਦੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਗਿਆ। ਬਿੰਦੂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਉਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਕੋਲ ਦਰਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਰੱਦ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਜਾਂਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਹ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਲਿਆਣਪੁਰ ਲਾਈਮ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਉਲਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਸਿਰਫ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡੀ ਫਾਲਸ਼ੋ, ਸੀ.ਜੇ.

ਡੀ.ਐਫ. ਅਲਸ਼ੋ, ਸੀ.ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਹਵਾਲਾ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ ਅਤੇ ਐਸ.ਕੇ.ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ-ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1958 ਦਾ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੰਬਰ 3-ਡੀ

1965 ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ (ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ) ਐਕਟ (1941 ਦਾ ਬੰਗਾਲ ਐਕਟ IV) ਵਜੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਫੈਲਾਇਆ ਗਿਆ- ਐੱਸ. 4(5) (ਏ) ਅਤੇ (ਸੀ)—ਟੈਕਸ- ਸਮਰੱਥ ਮਾਤਰਾ - ਡੀਲਰ ਜਿਸਦਾ ਟਰਨਓਵਰ 30,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰਨਓਵਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ — ਕੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਡੀਲਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟੈਕਸ ਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ "ਟੈਕਸਯੋਗ-ਕੁਆਂਟਮ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਰੁਪਏ 10,000 ਜਾਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰਨ-ਓਵਰ 10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਫਿਰ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ- (1) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਰੁਪਏ 10,000 ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; (2) ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ ਅਤੇ (3) ਹੋਰ ਡੀਲਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਰੁਪਏ 30,000 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਤਾਂ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਰੁਪਏ 10,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਬੰਗਾਲ ਫਾਈਨਾਂਸ (ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ) ਐਕਟ, 1941 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ, ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ- ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨੁਕਤਾ ਉਠਦਾ ਹੈ:-

ਕੀ ਡੀਲਰ ਦਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬੰਗਾਲ ਫਾਈਨਾਂਸ (ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਯੋਗੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐੱਸ.ਐੱਨ. . ਸ਼ੰਕਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ.-ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ-(ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ) ਐਕਟ, 1941 ਦੀ ਧਾਰਾ- 21 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਹਵਾਲਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਰਮ ਕੇਵਲਕਿਸ਼ਨ-ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਇੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਡੀਲਰ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਦੌਰਾਨ ਇਸਦਾ ਕੁੱਲ ਟਰਨ ਓਵਰ 15,836-4-0 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਕੁਝ ਰਜਾਈਆਂ, ਗੱਦੇ ਅਤੇ ਪੇਟੀਕੋਟਾਂ ਦੀ ਸਿਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਟੇਲਰ ਨੂੰ 10-4-0 ਰੁਪਏ ਸਿਲਾਈ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ "ਸਿਲੇ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਰਜਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਾਮੂਲੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਵੇਚੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤੋਂ, ਇਸਦਾ ਟਰਨਓਵਰ

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ "ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਟਰਨਓਵਰ 30,000 ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ-ਪ੍ਰੋਸੀਡ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਡ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ 10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਟਰਨ ਓਵਰ - ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ "ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡੀਲਰ ਦਾ ਟਰਨ ਓਵਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਏ) ਜਾਂ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ (ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ) ਐਕਟ, 1941, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਯੋਗੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰਨਓਵਰ ਜਾਂ ਐਮ. ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਾਂ ਹੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਟਰਨਓਵਰ 30,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1) ਅਤੇ (5) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

“4(1) ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ, ਨਿਯੁਕਤੀ, ਤੀਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਹੋ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਹਰ ਡੀਲਰ ਜਿਸਦਾ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

(5) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ “ਟੈਕਸਯੋਗ ਕਵਾਟਮ” ਮਤਲਬ- ਹੈ:-

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਲਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਆਯਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਲ, ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਲ ਤਿਆਰ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, 10,000 ਰੁਪਏ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਡੀਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (a)

ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਸਫਲ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਸੀ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡੀਲਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 30,000 ਰੁਪਏ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਨ. ਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੀ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੁੱਲ ਵਿਕਰੀ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਟਰਨਓਵਰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਯੋਗੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ ਦੇ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਡੀਲਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਵਿਕਰੀ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ। ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ "ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਕੁਆਟਮ 10,000 ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰਨਓਵਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। 10,000, ਫਿਰ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਯੁੱਧਿਆਪ੍ਰਸਾਦ ਸੁਕਲਾਲ ਬਨਾਮ ਤਾਜ (1), ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਐਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹਾਹਿਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ 'ਬੀ. ਐਸ. ਗੁਪਤਾ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਇੰਦੌਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2)। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ- (1) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਰੁਪਏ 'ਤੇ 10,000; (2) ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ (3) ਹੋਰ ਡੀਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਹੈ 30,000 ਰੁਪਏ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ 10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ, ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਉਸਾਰੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਸ਼ੰਕਰ ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਪ-ਭਾਗ (1) ਵਿਚ "ਕੁਲ" ਸ਼ਬਦ

1) 1951 (2) ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਕੇਸ 44.

(2) 1957 (8) ਸੇਲਜ਼ : ਟੈਕਸ ਕੇਸ 429।

ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ ਨਾਗਪੁਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ "ਕੁਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਡਰਕਲਾਜ਼ (ਸੀ) ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। (5) ਦੀ ਧਾਰਾ 4. ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਕਦੇ ਵੀ, ਟੈਕਸਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਗਰੋਵਰ, ਜੇ   ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ, ਜੇ - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।
ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਹਵਾਲਾ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ ਅਤੇ ਐਸ.ਕੇ.ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਮੋਹਤਾ (ਮਿ੍ਰਤਕ) ਸੂਰਜਰਤਨ ਮੋਹਤਾ ਰਾਹੀਂ,—ਪਟੀਸ਼ਨਰ.
ਬਨਾਮ
ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ,—ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ।
1963 ਦਾ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੰਬਰ 22-ਡੀ

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)- ਐੱਸ. 8—ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ—ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਆਮਦਨ—ਇਸ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਖਰਚਾ (ਜਿਵੇਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਆਮਦਨ)—ਇਸਦੀ ਕਟੌਤੀ—ਕੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਵਿੱਚ "ਵਿਆਜ" ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਅਜਿਹੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਰਚੇ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਮਦਨੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ। "ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਤੁਰੰਤ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹੀ ਅਰਥ ਹੈ।, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਰਥਾਤ, ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਜ, ਪੁੰਜੀ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ' ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Varun Taneja
Record Clerk